

ارزیابی اثر ضد قارچی متابولیت های ثانویه به دست آمده از برخی گیاهان دارویی بر علیه قارچ *Moerophomina phascedina*

محمد مقدم، رضا امید بیگی، نوید یزدانی، ناصر عسکری رابری

دانشجوی دکترای دانشگاه تربیت مدرس،

استاد دانشگاه تربیت مدرس و

عضو هیئت علمی مجتمع آموزش کشاورزی جیرفت

قارچ های پاتوژن گیاهی موجب صدمه به محصولات کشاورزی و زیان اقتصادی می گردند. استفاده از قارچ کشهای شیمیایی جهت کنترل این عوامل موجب آلودگی محیط زیست و به خطر افتادن سلامت موجودات مختلف می شود. در سالهای اخیر توجه زیادی به متابولیت های ثانویه موجود در گیاهان برای کنترل آفات و بیماریها به عنوان ترکیبات جایگزین برای مواد شیمیایی شده است. هدف از این تحقیق بررسی خواص ضد قارچی اسانس به دست آمده از نعنای فلفلی و آویشن باغی بر علیه قارچ *Macrophomina phaseolina* (مولد بیماری در خریزه، لوبیا و ...) می باشد. در این مطالعه فعالیت ضد قارچی این اسانسها بر اساس روش آمیختگی در محیط کشت PDA در غلظتهای مختلف ۱۰۰، ۲۰۰، ۴۰۰، ۸۰۰ و ۱۶۰۰ میلی گرم در لیتر (ppm) بررسی گردید. نتایج نشان داد که هر دو اسانس اثر بازدارندگی بر روی رشد این قارچ در شرایط آزمایشگاهی دارند. فعالیت ضد قارچی اسانس ها با افزایش غلظت، افزایش یافت و با گذشت زمان این خاصیت کاهش یافت. اسانس آویشن خاصیت ضد قارچی قوی تری نسبت به اسانس نعنای از خود نشان داد. همچنین بررسی خاصیت کشندگی و بازدارندگی این اسانس ها نشان داد که فقط غلظت ۱۶۰۰ میلی گرم در لیتر اسانس آویشن دارای اثر کشندگی می باشد.